

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ВИХОВНА РОБОТА
З ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ
В ЗДМУ**

**Запоріжжя
2020**

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ВИХОВНА РОБОТА З ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ

Укладачі:

- Бідзіля П.О. – кандидат історичних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін, голова ради з гуманітарної освіти та виховної роботи
- Утюж І.Г. - доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри суспільних дисциплін
- Жадько В.А. – доктор філософських наук, професор кафедри суспільних дисциплін, член ради з гуманітарної освіти та виховної роботи
- Дідик С.С. – кандидат історичних наук, старший викладач кафедри суспільних дисциплін, секретар ради з гуманітарної освіти та виховної роботи
- Авраменко А.І. – кандидат фармацевтичних наук, доцент кафедри фізикоїдної хімії, заступник декана другого міжнародного факультету з виховної роботи, член ради з гуманітарної освіти та виховної роботи
- Васецька Л.І. – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач Центру підготовки іноземних громадян
- Ганошенко Ю.А. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри культурології та українознавства, член ради з гуманітарної освіти та виховної роботи
- Гайдук Л.П. – старший викладач Центру підготовки іноземних громадян, заступник декана першого міжнародного факультету з виховної роботи
- Гейченко К.І. – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри мовної підготовки, член ради з гуманітарної освіти та виховної роботи
- Спиця Н.В. - кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін

Затверджено Вченою радою ЗДМУ

Протокол № 2 від 28 вересня 2020р.

Зміст

Вступ	4
1. Особливості організаційно-виховної роботи з іноземними студентами	9
2. Напрямки організаційно-виховної роботи з іноземними студентами: в ЦППГ, на кафедрі мовної підготовки та деканатах міжнародних факультетів	15
3. Нормативно-правова основа роботи з іноземними студентами	18
4. Виконання у Запорізькому державному медичному університеті «Плану заходів МОЗ України щодо удосконалення виховної роботи серед студентів вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладів IV рівня акредитації та закладів післядипломної освіти МОЗ України, забезпечення безпеки перебування та навчання іноземних громадян»	23
5. Завдання, що вирішують структурні підрозділи медуніверситету, які працюють з іноземними студентами:	30
- міжнародний відділ;	30
- деканат першого міжнародного факультету;	30
- деканат другого міжнародного факультету;	31
- кафедра мовної підготовки;	32
- центр підготовки іноземних громадян;	32
- кафедра-куратор земляцтва;	33
- куратор академічної групи;	33
- куратор кімнат в гуртожитку;	34
- кабінет консультативної підтримки, інтернаціонального виховання та психологічної адаптації іноземних студентів	34
6. Пам'ятні дати з історії та основні релігії країн, студенти яких навчаються в ЗДМУ	35
7. Пам'ятка куратору земляцтва	40
8. Пам'ятка куратору академічної групи	50
9. Список телефонів членів ради з гуманітарної освіти та виховної роботи	66

ВСТУП

Запорізький державний медичний університет – сучасний навчальний заклад IV рівня акредитації, який успішно виконує завдання підготовки висококваліфікованих фахівців для практичної охорони здоров'я та фармації не лише для України, але і багатьох країн світу. Університет має одну з найкращих матеріальних баз та високий науково-педагогічний потенціал, в ньому працює: 133 доктори наук, 484 кандидати наук на 61 кафедрі.

Специфіка навчально-освітньої, організаційно-виховної та науково-дослідної роботи в університеті полягає в тому, що студентський колектив майже на третину є міжнародним, адже в ньому навчаються громадяни із близько сорока іноземних країн, загальна кількість яких складає понад 2,5 тисяч осіб. Звідси велике розмаїття різноманітних світоглядних і соціокультурних, політичних та економічних, релігійних і культурно-мистецьких мотиваційних спонукань. Зважаючи на це, всі види діяльності адміністрації та професорсько-викладацького складу підпорядковані утвердженню в колективі обстановки взаємної поваги, толерантності, гармонійної єдності представників різних культур і цивілізацій. Цьому, безумовно, має посприяти пропоноване видання «Методичні поради з проведення організаційно-виховної роботи з іноземними студентами».

Випускники університету плідно працюють у всіх регіонах України та в понад ста зарубіжних країнах. Розвиваються освітні, наукові зв'язки із закладами вищої освіти та науковими установами медичної галузі України, зарубіжжя.

Серед співробітників університету: 1 академік НАМН України, 1 член-коресподент НАН України, 1 академік Академії наук вищої школи України, 1 член-коресподент НАПН України, 57 членів міжнародних Академій наук і міжнародних наукових товариств, 6 заслужених діячів науки та техніки України, 6 заслужених лікарів України, 4 лауреати Державної премії України, 5 лауреатів премій НАМН України, 2 лауреати премії Президента України для молодих учених, 2 лауреати премії Кабінету Міністрів України, 7 стипендіатів Кабінету Міністрів України для молодих учених, 2 стипендіати довічних державних стипендій Президента України видатним діячам охорони здоров'я, 2 відмінники освіти, 2 заслужених тренери, 1 заслужений журналіст України, 6 майстрів спорту.

В університеті успішно діють 16 широковідомих в Україні та за її межами оригінальних наукових шкіл у сфері фундаментальних досліджень, клінічної медицини і фармації.

У ювілейний 2018-й рік університету своє 45-річчя відзначив перший міжнародний факультет, заснований у 1973-му році, який є своєрідною перепусткою до університетської освіти кожного з іноземних студентів.

Випускники університету обіймають провідні посади в системі охорони здоров'я більш ніж у сорока країнах світу. Про якість освіти, яку вони здобули у стінах нашого вишу, свідчить те, що ЗДМУ, за даними

МОЗ України, входить в п'ятірку найпопулярніших вищих навчальних закладів держави. До речі, ще в 70-ті роки минулого століття наш університет, єдиний серед усіх медичних ЗВО, отримав право підготовки фахівців для Індії, яких на сьогодні у нас найбільше – 1235 студентів.

За час, що минув від заснування, до вступу в університет підготовлено 6000 іноземних громадян із 101 країни світу, 40 випускників закінчили аспірантуру та успішно захистили дисертації. Зараз тут проходять довузівський етап навчання представники: Азії, Африки, Південної Америки.

Вкрай важливо, наскільки успішно майбутні студенти пройдуть довузівський курс. Він включає підготовку з: української мови, біології, фізики, хімії, математики. Наприкінці навчального року майбутні студенти складають іспити із цих дисциплін і вступають до університету.

Станом на кінець 2019-2020 н.р. в медичному університеті навчалось 2976 іноземних студентів, в тому числі на першому міжнародному факультеті – 191 студент, на другому міжнародному факультеті – 2785 студентів.

Контингент іноземних громадян, що навчаються в ЗДМУ станом на кінець 2019-2020 н.р.

№	Країна	Підг. відділ	1к	2к	3к	4к	5к	6к	К/о	Стаж	Аспір	Всього
1	Азербайджан	1				1			2			4
2	Алжир	1							4			5
3	Ангола							2				2
4	Болгарія		63	59	67	37	30	3				259
5	Великобританія		5									5
6	Гана	1	3	2	1	4	1	3				15
7	Греція								1			1
8	Еквадор	24	33	14	14	8	7	25	10			135
9	Замбія						2	1				3
10	Зімбабве	1	1	3	6		1					12
11	Ізраїль			1					1			2
12	Індія	2	333	319	254	155	73	100	1			1237
13	Ірак						1		4			5
14	Йорданія						1	4				5
15	Камерун			1	1							2
16	Канада	1										1
17	Киргизстан					1						1
18	Колумбія			1	1		1	2				5
19	Кот-д'Івуар			1	1							2
20	Лесото		1									1
21	Ліван	1	1		1			1	1			5
22	Мадагаскар			1		1	1					3
23	Мальдіви		1									1
24	Марокко	148	152	194	194	77	55	45	34	1		900
25	Намібія	1	1		1	1						4
26	Нігерія	8	90	45	18	21	12	20	5			219
27	Німеччина		1		1		1					3
28	Пакистан			1								1

29	Палестина				1							1
30	Росія		1				2	1				4
31	Сирія	1			2							3
32	США		1				1					2
33	Таджикистан								1			1
34	Туніс	1		6	6	1	1	3	2			20
35	Туреччина		3						1			4
36	Туркменістан			1	6		4		10			21
37	Уганда							1				1
38	Узбекистан		38	22	6	9	4	2				81
	Всього	191	728	671	581	316	198	213	77	1		2976

Міжнародний факультет готує іноземних студентів за спеціальностями: «Лікувальна справа», «Медицина», «Педіатрія», «Фармація» та «Стоматологія». Також студенти отримують післядипломну освіту в клінічній ординатурі або аспірантурі, проходять стажування.

Після шести-восьми років навчання в університеті іноземні громадяни набувають не лише ґрунтовних знань у своїй професії, але й стають у себе вдома послами доброї волі, допомагають в налагодженні тісних відносин між своїми країнами та Україною.

У Центрі підготовки іноземних громадян, який першим зустрічає іноземну молодь, працюють 19 викладачів, серед яких два доценти.

Кафедра мовної підготовки нараховує 29 викладачів, серед яких: 5 доцентів, 7 кандидатів педагогічних і філологічних наук, 14 старших викладачів, 3 асистенти.

Серед мовного багатоголосся державна мова поступово стає пріоритетною. Мова Кобзаря лунає всюди: в аудиторіях, коридорах, на конкурсах поезії, мовних олімпіадах, Днях мови, наукових студентських конференціях, засіданнях гуртка «Любителі української словесності», які організовує кафедра.

На кафедрі створено 16 нових робочих програм з дисциплін та 19 дистанційних онлайн-курсів.

За роки роботи кафедри 16 викладачів захистили кандидатські дисертації. Досвідчені викладачі працювали в 14 країнах світу: Новій Зеландії, Великобританії, Італії, Німеччині, КНДР, Камбоджі, Малі, Сирії, Афганістані, Монголії, Алжирі, Лаосі, Мозамбіку, США.

Багатогранність видів і форм роботи кафедри спрямована на виховання всебічно розвиненої особистості майбутнього лікаря та фармацевта, сприяє порозумінню іноземних студентів у полікультурному середовищі, вчить їх брати на себе відповідальність за людство.

Створений у 2004-му році міжнародний відділ ЗДМУ, діяльність якого спрямовує та контролює перший проректор, доцент Микола Олександрович Авраменко, відповідає за міжнародний імідж, представляє університет на світовій арені.

Працівники відділу забезпечують участь студентів і співробітників університету в міжнародних програмах і проектах, зокрема, освітніх

програмах: Європейського Союзу «TEMPUS», «Erasmus+KA2 Tame: навчання на медичних помилках», чеському проєкті «Support of HE in Ukraine» спільно з Університетом Палацького в Оломоуці.

На сьогодні ЗДМУ має 49 міжнародних договорів із медичними закладами та закладами освіти, у тому числі закладами: В'єтнаму, Бразилії, Китаю, Канади. Нині йдуть перемовини із країнами Південної Америки – Колумбією та Перу.

Базуючись на результатах анкетування, проведеного серед іноземних студентів, було прийнято рішення щодо розробки програм спільного навчання та подвійного диплому, адже багато студентів бажають навчатися у різних країнах.

ЗДМУ вже майже 10 років бере активну участь у міжнародних проєктах, серед яких: ePBLnet, TAME, Проєкт підтримки поліпшення якості вищої освіти спільно з Університетом Палацького у м. Оломоуці – учасник кардіологічного проєкту «ДіпРафт» від американської фармацевтичної компанії «Пфайзер».

Планується подача заявки до міжнародної програми Горизонт 2020 із виготовлення та використання індивідуалізованих протезів із залученням сучасних технологій, програми Фулбрайт та програми від посольства Японії в Україні. Планується впровадження модулю з проблемно-орієнтованого навчання проєкту TAME.

Продовжуючи членство у всесвітньовідомій Магна Харті, університет вже сам надає рекомендації іншим вишам України та деяким зарубіжним країнам для вступу до цієї Хартії.

Студенти університету після приєднання до Європейської фармацевтичної студентської асоціації й Європейської Медичної Студентської Асоціації протягом 2018-2019 рр. взяли участь у міжнародних студентських конференціях по всьому світу (Нідерланди, Болгарія, Канада, Британія та Греція).

За 2018-2019 рр. за виграними грантами близько п'ятдесяти науковців університету пройшли стажування в: Австрії, Іспанії, Італії, Польщі, США, Чехії, Великій Британії, Німеччині, Литві, В'єтнамі, Казахстані.

У 2019-му році у рамках академічної мобільності програми Erasmus+KA2TAME відбувся взаємний обмін представниками з університетом-партнером в Туреччині. Окрім того у рамках цієї ж програми наш університет відвідали представники партнерів з Литви, наші співробітники відвідали Естонію. Наразі ми оформляємо документи для стажування нашої студентки в Естонії.

У жовтні 2019-го року вперше до університету були запрошені професори з Польщі та Швеції для проведення лекцій з синхронним перекладом, присвячених сучасним тенденціям імплантології та пластичної хірургії, і цей досвід ми плануємо розвинути.

Міжнародна мобільність – це необхідний компонент міжнародної діяльності, адже завдяки спілкуванню, налагодженню нових контактів та

обміну досвідом можлива подальша продуктивна науково-дослідницька робота.

На базі підрозділу відкриті Індійський і Марокканський культурно-освітні центри.

Завдяки чіткій системі профорієнтаційної роботи, активному залученню на навчання іноземних громадян та авторитету навчального закладу як в Україні, так і за її межами, в чому велика заслуга ректора, професора Колесника Ю.М., першого проректора, доцента Авраменка М.О., деканів першого та другого міжнародних факультетів, відповідно доцентів – Дочинця Д.І. та Мельника І.В., протягом останніх років в університеті збільшується чисельність іноземних студентів.

1. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ВИХОВНОЇ РОБОТИ З ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ

Історичний підхід

Проблема міжлюдської комунікації є досить складною для її вирішення. Це стосується не лише взаємодії між людьми, що належать до одного народу, адже кровна спорідненість не є достатньою підставою для гармонійного співіснування. Головна причина тут в тому, що за визначенням людина – природно-соціальна суспільно-історична істота. Природна в тому сенсі, що вона є результативним наслідком еволюції форм матеріального буття від його неорганічних складових до органічних, біологічних. Звідси випливає те, що кожен окремий індивід є продуктом втілення в ньому, з одного боку, загальних, в сенсі універсальних, законів природи, з другого, особливих історичних умов, властивих лише йому. Звідси, якщо виходити із заклику матері наук, якою є філософія, до людини: «Пізнай себе саму», в зазначеній загально-універсальній особливості вся складність такого самопізнання.

Це передбачає необхідність для кожної людини не просто вірити в щось, що перебуває за межами просторово-часової визначеності безпосереднього буття та її пізнавальних можливостей, але й, особливо для студента, не просто читати «книгу своєї душі», але й ті книги, які розкривають загальнолюдську душу.

Світоглядні домінанти індивідуальної поведінки людини

Людина, стаючи на шлях пізнання як самопізнання, неодмінно має здійснити трансформацію своєї світоглядно визначеної свідомості. У свою чергу, світогляд є формою самосвідомості, тотожній самопізнанню, виступаючи в такій своїй якості мотиваційно-спонукальним діяльним і дієвим чинником, що визначає життєву позицію людини.

Так формується особливий змістовно-мотиваційний світоглядний статус індивідуальної свідомості, чітко виражений в тому, що людина, починаючи ідентифікувати себе займенником **Я**, засобом системи освіти й виховання має досить обережно піднести до займенника у множині – **МИ**.

Таку освітньо-виховну організаційну функцію якраз і виконують форми світоглядної самосвідомості, якими є релігія та філософія. Фактично це релігійна філософія, або ж філософія як релігія.

Релігія тотожна філософії в тому сенсі, що вона є нічим іншим, як процесом освячення мудрості попередніх поколінь.

Виховний вплив релігійного та філософського типу світоглядів у їх єдності полягає в тому, що вони враховують властивий людині від природи егоцентризм тим, що формують у неї повагу до авторитетних осіб за властиву їм мудрість, знання, розум і розумно-вольовий спосіб життя.

Таким чином, ефективність організаційно-виховного впливу на свідомість іноземних студентів суттєво залежить від того, який саме тип світогляду є домінуючим. Звісно, що це потребує: по-перше, вивчення, по-друге, врахування, по-третє, вибору засобів впливу, який би, з одного боку, не руйнував усталені стереотипи поведінки, з другого, сприяв би формуванню пізнавального інтересу як домінантного.

Форми колективної суб'єктності людини

Кожна людина як суспільна істота є носієм тих мотиваційних спонукань, які утворені первинними формами колективності, починаючи від родини й закінчуючи народом і його політичним оформленням у вигляді держави. Тут варто врахувати те, що людина – політична істота, що знаходить своє суспільне завершення у створенні власної державності. Це абсолютна й незаперечна істина, сформульована ще філософом номер один – Аристотелем.

Наведене положення є вкрай важливим для організації виховного впливу на іноземних студентів. Справа в тому, що соціалізація людини здійснюється під домінантним впливом тих форм суб'єктності, які об'єднують індивідів у рід. Тому вкрай важливо знати і врахувати ті форми колективності, в межах яких формувалась свідомість студентів. Такими історичними формами є **родо-племінна спільність**, її головною ознакою є **кровна спорідненість**, на основі якої вибудувалась певна традиційно-обрядова культура, звичаї, вірування, спільна для всіх мова як засіб спілкування і т. д.

Наступна форма – **народність** як наслідок розширення **просторової території** проживання споріднених родо-племінних спільнот, внаслідок чого між ними з плином часу відбуваються певні зміни всіх вище перерахованих ознак, що, у свою чергу, призводить до певних конфліктів та бажання їх впорядкувати іншими, ніж витвореними історично, нормами. Так формується якісно нова форма спільності, якою є **народ** як етнос, що засобами створення **держави як політичного інституту управління** об'єднує різні, проте споріднені попередньою історією народності, або ж субетноси. Внаслідок цього суспільне життя, з одного боку, стає більш різноманітним, адже крім традиційно сформованих усталених норм співіснування з'являються правові норми, що породжує потребу в їх вивченні та суттєвих розумоно-вольових зусиллях для їх виконання, з другого, породжує різні форми управління державою на основі відмінних політичних ідеологій.

На цей фактор слід звертати особливу увагу при плануванні та здійсненні як навчально-освітнього процесу, так і культурно-просвітницького, виховного. Тут має діяти правило «не нашкодь», «не порушуй міру душевного спокою», «пам'ятай, що вплив має бути духовно-збагачувальний, а не асиміляторський». Для більшого розуміння

сутності народу як суб'єкта державотворення наведемо провідну думку англійського вченого-соціолога Е. Сміта про сутнісні ознаки народу: «Етнічна група – це тип культурної спільності, що надає великої ваги міфів про походження та історичній пам'яті й вирізняється однією, а то й кількома культурними особливостями: релігією, звичаями, мовою, інституціями. Такі спільноти «історичні» у двох розуміннях: по-перше, історична пам'ять доконечна для їхнього дальшого існування, по-друге, кожна з цих етнічних груп є продуктом певних історичних сил і, отже, може зазнавати історичних змін та розпаду». І далі: «Можна назвати шість головних атрибутів етнічної спільноти...: 1) групова власна назва; 2) міф про спільних предків; 3) спільна історична пам'ять; 4) один або більше диференційних елементів спільної культури; 5) зв'язок із конкретним «рідним краєм»; 6) чуття солідарності у значної частини населення. Чим більше даному населенню властиві ці атрибути (і чим більше цих атрибутів властиві цьому населенню), то ближче воно підступає до ідеального типу етнічної спільноти, або *ethnie*. Де є такий комплекс елементів, перед нами вочевидь постає спільнота з історичною культурою й чуттям спільної ідентичності. Таку спільноту слід чітко відмежовувати від *раси* в розумінні соціальної групи, якій притаманні універсальні спадкові біологічні риси, що нібито визначають духовні особливості групи...

Уважне прочитання цих визначальних чинників, *безумовно*, але *за умови* їх постійного врахування, сформує в іноземних студентів почуття поваги й вдячності до людей країни перебування. Тому ми й наголошуємо на необхідності «вихователів бути вихованими». В даному разі – просвітленими знанням цих особливостей, властивих також і вітчизняним студентам. На жаль, ці чинники далеко не завжди враховуються.

Найвищою формою спільності людей різних народів і держав, які їх об'єднують, є **нація**. Її головна ознака – визнання рівноправності всіх народів на основі прийняття ними норм **міжнародного права**, узгодженого з національним правовим законодавством. Приналежність до нації найбільш виразно проявляється тоді, коли громадяни однієї країни або відвідують інші країни, або ж працевлаштовуються в них чи взагалі змінюють своє громадянство. В нашому випадку це надактуально. Іноземні студенти, чия ментальність несе на собі відбиток національних родоплемінних, суб-етнічних та етнічних як народних світоглядно-мотиваційних спонукань, зобов'язані підлягати правовим нормам України. Держава Україна, в свою чергу, зобов'язана забезпечити їм умови збереження національної ідентичності, оскільки йдеться про навчальний процес, який не має національно-правового забарвлення.

Мова як духовний дім буття

Аксіоматичним є положення про те, що мова є засобом спілкування. Іншими словами, саме мова створює суспільство. Зверніть увагу на **єдиний**

спільний корінь. Більше того, саме вона, за визначенням того ж Аристотеля, є нічим іншим, як протодержавою, тобто духовною опорою для всіх вище наведених форм спільності, але насамперед для родо-племінної спільноти, коли ще не було держави як політичного інституту управління. Філософ №1 ХХ-го століття Гайдеггер М. тому й стверджував, що «мова – це дім людського буття», або ж «голос людської душі».

Оскільки досить значна кількість іноземних студентів долучається до навчального процесу на підготовчому відділенні, йдеться про ЦППГ, викладачі якою до того ж є кураторами академічних груп, де зібрані студенти-іноземці, є потреба більш глибоко висвітлити значення мовного фактору. Особливо ж фактору української мови як державної.

Зважаючи на статус мови та ситуацію з українською мовою у державі, наведемо зміст визначальної філологічної гіпотези Сепіра-Уорфа. «Людська сутність живе не в одному тільки об'єктивному світі, не в одному лише світі соціальної діяльності, як це, зазвичай, вважається. Значною мірою людина перебуває під владою конкретної мови, що є для даного суспільства засобом вираження. Було б помилкою вважати, що людина пристосовується до дійсності абсолютно без участі мови і що мова є всього лише випадковим засобом вирішення специфічних проблем спілкування чи мислення. Насправді «реальний світ» більшою мірою будується підсвідомо, на основі мовних норм даної групи... Ми бачимо, чуємо та сприймаємо дійсність так, а не інакше, суттєвою мірою тому, що мовні норми нашого суспільства схиляють до певного вибору інтерпретації».

Поршнев Ф., як і лінгвістична наука (філософія) загалом, розглядав мову як засіб комунікативної соціалізації, як основу соціальної психології.

Звичайно, що в жодному разі не йдеться про якусь заборону інших, крім української, мови як засобу спілкування і, відповідно, створення на їх основі певних соціокультурних об'єднань. Якщо народ піднявся на рівень нації, то, як ми вище відзначали, він, по-перше, буде толерантним до їх існування й розвитку, по-друге, будучи державотворчим, буде сприяти соціокультурній різноманітності. Але для цього він має бути впевненим у тому, що такі об'єднання не стануть носіями державного сепаратизму в його найрізноманітніших гібридних проявах.

Яке значення мають наведені думки для організаційно-виховної роботи з іноземними студентами? – Те, що вони відчують, що навчались в Україні, а не в Росії. А Україну представляють не лише окремі пісні чи танці, яких вони навчилися за час перебування в нашій державі, в університеті зокрема, але й у наших різноманітних досягненнях, у нашій мові, яку іноземні студенти мають винести за багаторічний час навчання.

З іншого боку, прихильність до України з боку іноземних студентів буде високою й щирою, якщо викладачі кафедри мовної підготовки та ЦППГ, маючи високий статус філологів, тобто тих, хто **любить Слово**, хоча б

якоюсь мірою оволодівали мовами тих народів і держав, чиї представники навчаються на підготовчих курсах.

Звичайно, що позитивний виховний вплив на іноземних студентів може йти від врахування властивої їм релігії, яка у більшості країн має державний статус. Для цього потрібно вихователям-кураторам, як і загалом усім представникам професорсько-викладацького складу, бути обізнаними зі специфікою, хоча б головних світових релігій, якими є буддизм, християнство та іслам. Більше того, слід розуміти, що сутність релігії в освяченні мови як «дому людського буття». Саме тому, що Бог у Старому Заповіті, з якого, як із першоджерела, «виникли» християнство й мусульманство, це Голос із Небес, який закликав схилитись лише перед ним тим способом, що його зміст має бути предметом постійного вивчення й коригування індивідуальної поведінки його настановами. Не випадково, що у християнстві це знайшло своє вираження у вигляді знання щоденної молитви, її неодноразового повторення для звичайних віруючих, а для богословів він має стати Священним Писанням; в ісламі Коран – це, в перекладі українською мовою, Книга для щоденного читання.

Викладачеві ВОЗ важливо розуміти людино-творчу й водночас суспільство-творчу функцію мови.

Виховний вплив вітчизняних студентів на іноземних

На наше переконання, головний чинник, використовуючи потенціал якого, можна досягти якісного впливу на свідомість їхніх іноземних колег. Із точки зору соціології, вони належать до багатьох спільних соціальних груп, чиї інтереси дуже близькі й споріднені. Проте для цього слід спільними зусиллями професорсько-викладацького складу та органів студентського самоврядування долучати іноземних студентів, не просто, до сумісного навчання в аудиторіях, а до спільної організації, насамперед, позааудиторної роботи.

Підготовка фахових спеціалістів не повинна бути справою лише адміністрації університету. Є відповідні права й належні фінансові можливості у студентського самоврядування. Їх можна ефективно використовувати, в першу чергу, в організації спільних науково-дослідницьких проектів. Не можна упускати й наявність англомовних, іспаномовних, франкомовних студентів із різних країн для вивчення нашими студентами цих мов, як і для вдосконалення володіння ними засобом перебування в належному мовному середовищі. Можна також створювати академічні групи, в яких би навчались вітчизняні й іноземні студенти українською та англійською мовами. Звичайно, що таке об'єднання можливе на старших курсах, де студенти спеціалізуються в певних напрямках медичного чи фармацевтичного профілю. У таких групах якраз і можна виконувати наукові дослідження, заключаючи, як варіант, договори з

відповідними посольствами чи фірмами як в Україні, так і в країнах, громадяни яких навчаються в університеті.

Висновок: Отже, організаційна робота завжди містить в собі елементи виховного впливу. Адже безпосередньо закликати іноземних студентів до виконання певних морально-етичних норм не є коректним, а в наш час – не зовсім політкоректним. Тут потрібно враховувати особливості національної психології, сформованої під впливом найрізноманітніших чинників, серед яких головними слід вважати наступні:

1) расові та антропологічні, які вивчає расологія та антропологія. Як професорсько-викладацький та допоміжний склад університету, так і вітчизняні студенти мають бути обізнані з аксіоматичними положеннями, які виникли із природної заданості властивих кожній людині особливостей об'єктивних генетичних структур. Їх потрібно враховувати при виборі напрямків впливу на іноземних студентів. Причому, підхід має бути досить обережним, таким, що не дозволить перейти від расології до расизму;

2) геополітичні, згідно з якими кожен народ, з одного боку, зумовлений у своїх соціокультурних традиціях певним географічним розташуванням на планеті Земля, з другого, певними політичними особливостями, в основі яких тип і структура держави як органу управління. Знайомство іноземних студентів з особливостями українських реалій автоматично не робить їх носіями відповідних норм поведінки;

3) релігійні – в університеті представлені студенти, що сповідують як світові релігії: християнство в усіх основних його конфесійних відмінностях; іслам із властивими йому відмінностями (буддизм; індуїзм, можливо, що й якісь суто національно-племінні вірування);

4) економічні, які, в свою чергу, суттєво впливають на спосіб мислення, мотивацію поведінки, цілі навчання і т.д.;

5) інтелектуальний рівень, суттєво залежний від усіх вище наведених чинників, насамперед від змісту навчально-освітнього процесу в кожній із країн, які представляють студенти;

6) нарешті, не можна проводити організаційно-виховну та навчально-освітню діяльність без врахування того об'єктивного факту, що іноземні студенти в університеті постійно перебувають в певному міжнаціональному конгломераті, певному маргінальному змішаному середовищі. Це, з одного боку, вимагає від суб'єктів впливу створення умов для збереження народної ідентичності, з іншого, потребує від них утримання від спокус сформувати, за радянським звичаєм, інтернаціональне середовище. Має відбуватися духовно-культурне взаємозбагачення, а не нівеляція.

Таким чином, для ефективного проведення організаційно-виховних заходів, як і самого навчально-освітнього процесу, заради якого всі студенти й навчаються в університеті, потрібно враховувати всі наведені чинники. Як і будь-які інші, адже це творчий процес. Допомогти в цьому може соціально-психологічна служба засобами вивчення тих особливостей, які властиві зазначеним факторам формування людини. Оскільки вона в університеті

відсутня, можна запропонувати спеціальним кафедрам розробити відповідні анкети, включивши такий вид науково-пізнавальної діяльності в свої плани.

2. НАПРЯМКИ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ВИХОВНОЇ РОБОТИ З ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ: В ЦППГ, НА КАФЕДРІ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА В ДЕКАНАТАХ МІЖНАРОДНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ

Виховна робота з іноземними студентами є логічним продовженням навчального процесу в закладі вищої освіти. Діяльність ВЗО складається не тільки з надання високоякісних освітніх послуг, але й з не менш якісної виховної роботи. Створення в Запорізькому державному медичному університеті сприятливих умов для адаптації іноземних студентів до життя та навчання в Україні, формування цілісного полікультурного середовища, атмосфери єдності, дружби, співпраці та творчості, інтернаціональне виховання студентської молоді, підготовка до міжкультурної взаємодії, виховання в дусі культури миру та взаєморозуміння є основною метою такої ланки роботи.

Оскільки в ЗДМУ багатонаціональна аудиторія іноземців (а контингент іноземних громадян у нашому університеті різноманітний і представлений: арабами, африканцями, індійцями, представниками Південно-Східної Азії та Латинської Америки, а також країн колишнього СРСР), без взаємодії всіх суб'єктів виховного процесу – викладачів-кураторів груп, лідерів земляцтв, старостату, деканату I й II міжнародного факультетів, ректорату, представників фірм – виховання носить формальний характер, а між викладачем і студентами можуть виникати бар'єри непорозуміння. Спільна праця допомагає з'ясувати інтереси та захоплення студентів, їх мотивацію до навчання, виявити нагальні проблеми побуту та навчання, зорієнтуватися у виборі лідерів курсів, академічних груп, лідерів земляцтв, залучити творчу молодь до гуртків як наукових, так і художньої самодіяльності, спортивних секцій тощо.

Тому процес виховання у ЗДМУ здійснюється одночасно за кількома напрямками: орієнтація в українському побуті, звичаях, традиціях, розуміння української ментальності, моральне виховання, трудове, правове, екологічне, естетичне, гендерне виховання, пропагування здорового способу життя.

Іноземна молодь вступає до нашого університету, пройшовши значний шлях становлення, формування характеру, розвитку здібностей, соціалізації. В іноземних абітурієнтів і студентів вже сформовані основи світогляду й моральні засади, естетичні смаки й ідеали, прищеплене певне ставлення до навчання. Проте коли іноземні абітурієнти приїжджають до нашої країни, вони потрапляють в незнайоме культурно-побутове середовище, вступають у комунікацію з людьми зовсім несхожої, і навіть незрозумілої для них ментальності. Таке занурення в іншу культуру та спілкування з людьми іншого світогляду призводить до психологічної розгубленості іноземців,

тривожності та загостреного відчуття «особистісної небезпеки». Ситуація ускладнюється ще й мовними труднощами. Тому головне завдання педагогів – допомогти іноземним студентам якомога швидше адаптуватися до нових соціальних, психологічних і кліматичних умов життя, включитися до навчального процесу ЗВО.

Перед вихователем часто виникають багатоманітні та складні, іноді важко прогнозовані ситуації соціокультурного, навчального та побутового характеру, які породжують соціальні та психологічні труднощі, призводять до неможливості реалізації особистісних актуальних мотивів, емоційних, пізнавальних, поведінкових проблем.

Тому для здійснення ефективної виховної роботи слід проводити відповідну кропітку роботу в таких напрямках:

1. Дидактичну або академічну адаптацію до нових форм організації навчального процесу, прийнятого в нашій країні, що забезпечує психологічну готовність до навчальної діяльності в умовах нового соціально-культурного середовища.

2. Адаптацію до інших кліматичних умов. Іноземці, які приїжджають в іншу країну, відчувають вплив клімату і, можливо, збій біоритмів через зміни часових поясів. До цього може додаватися і вплив несприятливих погодних умов, відмінні підходи до формування гардеробу й захисту організму.

3. Адаптацію до іншої системи харчування. Студенти, які проживають в гуртожитку, змушені, як правило, користуватися їдальнею. Незвичним може бути вигляд їжі, її смакові якості, може бути недостатнім асортимент продуктів.

4. Психологічну адаптацію. Студенти-іноземці кожної з культур мають індивідуально-психологічні особливості, які також можуть виявлятися під час адаптаційного процесу. Тому великої ваги набуває розвиток культури побуту й дозвілля.

5. Організаційна та юридична адаптація – знайомство з Правилами внутрішнього розпорядку та вимогами статуту ВНЗ; правами та обов'язками студента. У ЗДМУ регулярно організуються зустрічі студентів з участю представників правоохоронних органів, УДМС України в Запорізькій області, представниками міської та обласної влади. На зустрічах обговорюються питання активної протидії проявам агресії з боку як громадян, так і студентів; аморальності, правопорушень, бездуховності, антигромадської діяльності, вживання наркотичних речовин, алкогольних напоїв, тютюнопаління.

Актуальність проблеми якісної навчально-виховної роботи серед іноземних студентів визначається, в першу чергу, завданнями подальшого ефективного їх навчання як майбутніх фахівців. Успішна робота в цьому напрямку сприяє, з одного боку, швидкому включенню студентів у навчальний процес. З іншого, допомагає підвищити якість підготовки молодих людей у вищих навчальних закладах країни. На сьогодні з'явилася можливість спілкуватися з батьками студентів. Із введенням електронного

журналу більшість батьків мають змогу бачити оцінки своїх дітей. Камери, встановлені в гуртожитках, дають змогу бачити побут та умови проживання студентів, проводити пряме спілкування. Ці заходи дають певні результати. Залучення батьків до виховного процесу має позитивний ефект, адже після зацікавленого спілкування значно підвищується успішність їхніх дітей.

Водночас, чим більше іноземні студенти залучені до різних поза-аудиторних заходів, тим вони краще навчаються, рідше потрапляють в неприємні ситуації за межами університету, у місті. Поза-аудиторні заходи, серед яких: відвідування музеїв, концертів народних музичних і художніх колективів, а також святкування національних свят тощо, дозволяють іноземним студентам безпосередньо доторкнутися до української культури, історії.

Розвиток творчих здібностей іноземних студентів (робота в гуртках, клубі художньої самодіяльності, студентські конференції, фестиваль «Нас познайомила та здружила Україна», конкурси читців, флешмоби, вікторини, предметні олімпіади) дає змогу повноцінно розкритися особистості студента-іноземця.

Також іноземні студенти активно залучаються до самоуправління навчально-виховним процесом. Разом із вітчизняними студентами вони беруть участь в обговоренні та розв'язанні різноманітних проблем студентської спільноти. У процесі постійного співробітництва зі студентським активом та органами студентського самоврядування, молодіжними творчими об'єднаннями, рухами, іноземний студент набуває організаторських навичок, знань та умінь, розвивається самостійність та ініціативність.

Велике значення в організаційно-виховній роботі з іноземними громадянами має інститут кураторства. Куратором найчастіше є той викладач зі співробітників кафедр, який викладає в певній групі. Саме він забезпечує індивідуальну виховну роботу, яка базується на встановленні доброзичливих, довірливих стосунків між викладачем-куратором та іноземними слухачами групи. Цьому значною мірою сприяє авторитет викладача, його знання особливостей як національного менталітету, так і національної поведінки, естетичних почуттів іноземців, особливостей характеру своїх студентів, його вміння швидко орієнтуватися в педагогічній ситуації, передбачати наслідки своїх дій.

Основними завданнями кураторів є участь в організації виховного процесу, надання допомоги студентам-іноземцям у психологічній адаптації до навчання у закладі вищої освіти, контроль поведінки студентів у навчальний та поза-навчальний час, підтримка постійних контактів з родичами студентів, нарешті, знання індивідуальних особливостей кожного студента; його характеру, здібностей, інтересів, здоров'я.

Увага до студентів, врахування їхніх прохань, претензій, підтримка ініціативи сприяє підтриманню спокійної робочої атмосфери протягом усього періоду навчання в університеті.

Організаційно-виховна робота Запорізького державного медичного університету характеризується різноманітністю форм і видів, спрямована на подолання труднощів психологічної та соціальної адаптації іноземців, покращує взаєморозуміння та розширює комунікативні сфери в полікультурному середовищі.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА ОСНОВА РОБОТИ З ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ

Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 10.01.2013р. №10 «Про удосконалення виховної роботи у вищих медичних (фармацевтичному) навчальних закладах IV рівня акредитації та закладах післядипломної освіти МОЗ України, забезпечення безпеки перебування та навчання іноземних громадян».

План заходів МОЗ України щодо удосконалення виховної роботи серед студентів вищих медичних (фармацевтичного) навчальних закладів IV рівня акредитації та закладів післядипломної освіти МОЗ України, забезпечення безпеки перебування та навчання іноземних громадян

№ з/п	Назва заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання
1.	На засіданнях вчених рад вищих медичних (фармацевтичного) навчальних закладів IV рівня акредитації та закладів післядипломної освіти МОЗ України (далі - ВНЗ) проводити аналіз стану виховної роботи серед студентства, зокрема попередження випадків правопорушень і безпеки перебування та навчання іноземних громадян	Двічі на рік після закінчення навчальних семестрів	ЗВО IV рівня акредитації
4.	При наборі та зарахуванні на навчання іноземних громадян запроваджувати комплексну систему вивчення документів, вирішення можливості запрошення на навчання. Посилити вимоги до рівня підготовки іноземців при вступі на навчання до ВНЗ.	постійно	ЗВО IV рівня акредитації

	Забезпечувати дотримання освітніх кваліфікаційних вимог зарубіжних спеціалізованих установ, які визначають якісні показники підготовки національних медичних та фармацевтичних кадрів за кордоном		
5.	Здійснювати контроль за виконанням іноземними громадянами вимог законодавства щодо статусу їх перебування на території України та дотримання правил внутрішнього розпорядку ВНЗ. Удосконалювати систему обліку місць фактичного проживання іноземних студентів та забезпечувати оперативне реагування на проблемні ситуації, що виникають у місцях перебування та проживання іноземних громадян	постійно	ЗВО IV рівня акредитації
6.	Забезпечувати постійну співпрацю з місцевими правоохоронними органами з метою попередження та припинення розвитку можливих конфліктів у студентському середовищі, застосовувати всі необхідні шляхи впливу на попередження протиправних дій окремих осіб або груп осіб	постійно	ЗВО IV рівня акредитації
7.	У відповідності до встановленого порядку службових контактів із зарубіжними дипломатичними представництвами в Україні, громадяни яких навчаються у ВНЗ, налагоджувати співпрацю з посольствами іноземних держав з метою дотримання вимог до якості підготовки фахівців для зарубіжних країн та виконання законодавства України щодо статусу іноземців	постійно	ЗВО IV рівня акредитації
8.	Удосконалювати виховну роботу зі студентською молоддю, яка	постійно	ЗВО IV рівня акредитації

	навчається у ВНЗ, для запобігання міжнаціональної, релігійної та расової нетерпимості, будь-яких проявів насильства у студентському середовищі		
9.	Увести до штатного розпису міжнародних факультетів у межах затверджених МОЗ України бюджетних призначень посади заступника декана з виховної роботи та заступника декана з роботи зі студентами у гуртожитках. Посилити контроль за підготовкою посадових осіб, що працюють з іноземними студентами, з питань їх національних та релігійних особливостей	до 01.02.2013	ЗВО IV рівня акредитації
10.	Керівникам ВНЗ спільно з місцевими державними адміністраціями та правоохоронними органами вирішувати питання щодо забезпечення цілодобової охорони та підтримання правопорядку у: гуртожитках, студмістечках, місцях масового зосередження студентської молоді. Вживати заходів щодо безпеки проживання іноземних студентів поза межами гуртожитків	постійно	ЗВО IV рівня акредитації
11.	Керівникам ВНЗ укласти договори з охоронними структурами та налагодити цілодобову охорону для забезпечення безпеки перебування працівників ВНЗ і студентів у навчальних корпусах, гуртожитках та на прилеглих територіях	до 01.02.2013	ЗВО IV рівня акредитації
12.	Активізувати роботу інтернаціональних студентських рад та організувати чергування активу студентського самоврядування у гуртожитках	до 01.02.2013	ЗВО IV рівня акредитації

13.	Забезпечувати персональну відповідальність працівників гуртожитків щодо оперативного інформування правоохоронних органів та адміністрації ВНЗ про можливі конфліктні ситуації, порушення правил внутрішнього розпорядку. Контролювати дотримання перепускного режиму у студентських гуртожитках	постійно	ЗВО IV рівня акредитації
14.	Поновити інститут кураторів іноземних земляцтв з числа викладачів, які мають досвід роботи з іноземними громадянами та володіють методами налагодження міжособистісних відносин серед молоді	до 01.02.2013	ЗВО IV рівня акредитації
15.	У роботі з земляцтвами враховувати: історичні, політичні, соціокультурні та релігійні особливості іноземних студентів, що навчаються у ВНЗ. Організовувати ефективну співпрацю лідерів земляцтв в інтернаціональних радах іноземних студентів. Забезпечувати силами активу земляцтв попередження та профілактику міжособистісних конфліктів. Підтримувати робочі контакти та взаємодію з активом іноземних земляцтв, що діють у містах України, де розташовані ВНЗ, з метою оперативного реагування на можливі міжетнічні та міжрелігійні конфлікти	постійно	ЗВО IV рівня акредитації
16.	При заселенні гуртожитків враховувати: національні, культурні та релігійні особливості іноземних студентів, що мешкатимуть у гуртожитку	постійно	ЗВО IV рівня акредитації
17.	Розробляти щорічний план з організації святкування головних державних та релігійних свят країн,	постійно	ЗВО IV рівня акредитації

	студенти з яких навчаються у ВНЗ. В організації навчального процесу передбачувати задоволення релігійних потреб іноземців. Під час великих релігійних свят світових релігій вживати додаткові заходи щодо недопущення образ релігійних почуттів іноземних студентів та забезпечення безпеки у місцях навчання та проживання іноземних громадян		
18.	Забезпечувати дієвість виховної роботи й організацію дозвілля іноземних студентів у міжсесійний період, у святкові та вихідні дні. Організовувати чергування у ці дні: проректорів, деканів, заступників деканів по роботі з іноземними студентами ВНЗ у студентських гуртожитках, у яких проживають іноземні громадяни	постійно	ЗВО IV рівня акредитації
19.	Розробити тематику та проводити упродовж першого року навчання студентів лекції та бесіди викладачів з питань взаєморозуміння, взаємоповаги та позитивної психологічної налаштованості представників різних націй, поваги до культурних, національних та релігійних традицій народів світу, становлення толерантних міжособистісних відносин у студентському середовищі	постійно	ЗВО IV рівня акредитації

**4. ВИКОНАННЯ У ЗАПОРІЗЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ
МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
«ПЛАНУ ЗАХОДІВ МОЗ УКРАЇНИ
ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ВИХОВНОЇ РОБОТИ
СЕРЕД СТУДЕНТІВ ВИЩИХ МЕДИЧНИХ
(ФАРМАЦЕВТИЧНИХ) НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ
IV РІВНЯ АКРЕДИТАЦІЇ ТА
ЗАКЛАДІВ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ,
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ПЕРЕБУВАННЯ ТА
НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН»**

З метою вдосконалення виховної роботи в ЗДМУ, організації безпечного перебування і навчання іноземних громадян та виконання плану заходів, затверджених Наказом МОЗ України за №10 від 10 січня 2013 року, розроблено університетський план заходів, який успішно реалізується. Виконання подається відповідно до пунктів «Плану заходів».

Пункт 1. На засіданнях вчених рад університету, факультетів, ради з гуманітарної освіти та виховної роботи кожного семестру проводиться аналіз стану виховної роботи серед студентства, зокрема, попередження випадків правопорушень і безпеки перебування та навчання іноземних громадян. Цілеспрямованій виховній роботі з іноземними студентами сприяє створена у 2008-му році наказом ректора Рада з гуманітарної освіти та виховної роботи, до складу якої входять досвідчені викладачі, які мають великий досвід роботи з іноземними студентами.

Радою підготовлені методичні поради з проведення виховної роботи з іноземними студентами усіх структурних підрозділів медичного університету.

Згідно наказу ректора щорічно призначаються і куратори груп та кафедри, відповідальні за курси й земляцтва, закріплюються кафедри за кімнатами в гуртожитках.

Пункт 4. Проводиться робота з рекламування університету як у межах України, так і за кордоном. Щорічно оновлюються й видаються у великій кількості рекламно-інформаційні матеріали в друкованому й електронному вигляді російською та англійською мовами. Видано рекламний буклет про університет, рекламні брошури та плакати (по 500 шт. з логотипом університету). Оновлено: англійський ВЕБ-сайт університету, рекламну інформацію про університет, умови вступу, вартість навчання, місто Запоріжжя та умови проживання в гуртожитках університету.

У 2015-му році з нагоди 110-річчя заснування вищих жіночих курсів в Одесі (саме з цих курсів починається історія університету), 55-річчя переведення навчального закладу з Одеси в Запоріжжя, 50-річчя заснування основних кафедр, 45-річчя перейменування на Запорізький медичний

інститут і 20-річчя присвоєння статусу університету побачило світ яскраве видання «Запорізький державний медичний університет» обсягом 29,76 друк. арк. У ньому розміщені розділи: історія, університет сьогодні, навчання, міжнародне співробітництво, наукова діяльність, дозвілля, спорт, побут.

Набір іноземних студентів починається із видачі університетом «Запрошення на навчання» фірмі, яка займається підбором іноземних громадян для навчання. Для одержання «Запрошення на навчання» фірма надає ксерокопію національного паспорта іноземного громадянина та ксерокопію документа про середню освіту. Після вивчення та перевірки всіх документів, у тому числі оцінок з атестата, видається «Запрошення на навчання».

Зарахування проводиться після узгодження та перевірки всіх документів юридичним відділом, навчальним відділом, бухгалтерією, економічним відділом, проректором.

Пункт 5. Кожен іноземний громадянин під час реєстрації знайомиться із законодавством України щодо умов тимчасового проживання, правилами внутрішнього розпорядку в університеті. З метою удосконалення зручності поселення та реєстрації студентів використовується комп'ютерна програма. Студентський актив та лідери земляцтв мають безпосередній зв'язок зі співробітниками деканату. Для оперативного вирішення термінових питань підтримується мобільний зв'язок з черговими по деканату. Регулярно один раз на тиждень у деканаті розглядаються питання побуту іноземних громадян у м. Запоріжжі. Існує база телефонних даних на кожного студента. Двічі на місяць проводиться перевірка умов проживання студентів у гуртожитку. Також раз на місяць така вибіркова перевірка здійснюється для іноземних студентів, які мешкають у приватних оселях.

Традиційними є щомісячні зустрічі лідерів земляцтв, старост курсів і гуртожитків з ректором університету, професором Колесником Ю.М. Двічі на місяць подібні зустрічі проводить перший проректор, доцент Авраменко М.О. й декани міжнародних факультетів. Вони цікавляться умовами життя, відпочинку, вирішують поточні проблеми.

Часті гості в гуртожитках – колективи кафедр, закріплені за кімнатами, куратори академічних груп іноземних студентів.

Із метою посилення контролю за станом проживання іноземних студентів в гуртожитках створена спеціальна комісія, яка щотижнево відвідує кімнати і повідомляє керівництво ВЗО про виявлені проблеми, розробляє заходи їх вирішення.

Пункт 6. Проводиться регулярна робота з профілактики правопорушень іноземними громадянами та щодо них з боку українських громадян. У зв'язку з цим здійснюється постійна співпраця з правоохоронними органами та ТОВ охорона безпеки «Університет».

Проводяться бесіди, зустрічі з працівниками Вознесенівського УМВС та ДМС.

Пункт 7. Університет постійно контактує із зарубіжними дипломатичними представництвами в Україні, громадяни яких навчаються у ВЗО, налагоджено співпрацю з посольствами іноземних держав з метою дотримання вимог до якості підготовки фахівців для зарубіжних країн та виконання законодавства України щодо статусу іноземців.

Пункт 8. Належна увага приділяється сприянню процесу інтеграції іноземних студентів до українського студентського й загалом громадянського суспільства. Вони заохочуються до участі в наукових гуртках різних кафедр, проведенні науково-дослідної роботи, беруть участь у конференції молодих вчених, що проводиться щорічно наприкінці навчального року.

Проводяться бесіди в академічних групах, студентських гуртожитках про історію, культуру, звичаї народів і країн, представники яких навчаються в нашому університеті.

При проведенні просвітницьких заходів з питань попередження расистських проявів, активно залучаються до роботи органи внутрішніх справ, юстиції, у справах сім'ї, молоді та спорту, національностей і релігій.

Проводяться круглі столи за участю вітчизняних та іноземних студентів, зокрема «Проблеми ксенофобії та засоби їх подолання». Куратори у формі тренінгів проводять заняття «Дізнайся про свої права», «Молодь проти расизму», «Толерантність врятує світ».

Постійно діє та періодично оновлюється виставка-презентація національних культур, представлених земляцтвами іноземних студентів та національними меншинами України, представники яких вчать в ЗДМУ. Для виховання толерантного та доброзичливого ставлення до студентів-іноземців, створення сприятливого мікроклімату в студентському колективі викладається факультатив «Уроки міжнаціональної толерантності».

На кафедрі суспільних дисциплін для англомовних студентів, які вивчають історію України й філософію, діє історико-філософський клуб. Завдання клубу – в неформальних умовах поза-навчального часу надати можливість іноземним студентам творчо підійти до вивчення дисциплін, краще познайомитись між собою та з українськими студентами.

На кафедрі іноземних мов для реалізації виховної роботи та формування естетичного й соціокультурного світогляду працює гурток «Lingvo».

Великим успіхом користуються засідання між-університетського круглого столу «Англійська мова: спосіб мислення та діалог культур». Така форма комунікації стала платформою цікавого спілкування студентів двох навчальних закладів ЗДМУ та ЗНУ.

Іноземні студенти беруть участь у благодійних концертах, які відбуваються у місцевому Палаці дитячої та юнацької творчості для дітей з особливими потребами, відвідують концерти в КЗ ім. Глінки, Запорізькому цирку, різдвяні концерти міста, побували на екскурсіях у м. Дніпрі, Києві, Львові та інших містах.

З метою підвищення мотивації до навчання на кафедрі мовної підготовки постійно діє фотостенд студентів відмінників «Вони – найкращі», який оновлюється за підсумками кожної сесії. Загалом навчальний процес насичений заходами, серед яких: фестивалі, творчі вечори, зустрічі з поетами, акторами, музикантами, цікавими людьми міста, учнями освітніх закладів Запоріжжя.

Щороку проводиться традиційний фестиваль інтернаціональної дружби «Нас познайомила та здружила Україна». Це велике свято дружби й єднання студентів усіх країн, які здобувають освіту в нашому університеті.

Фестивальному концерту «Співає і танцює планета Земля», як завжди, передує виставка «Знайомтесь: моя Батьківщина», де студенти презентують культуру та звичаї своєї країни.

Пункт 9. З 2011-го року в деканатах I та II міжнародних факультетів введені посади заступників деканів з виховної роботи та роботи в гуртожитках, які працюють в університеті з початку заснування підготовчого факультету та мають великий досвід роботи з іноземцями.

Іноземні студенти не залишаються осторонь волонтерського руху. Студенти з Індії, Марокко, Нігерії, Гани разом з викладачами кафедри мовної підготовки взяли участь у благодійних акціях «Допоможемо переселенцям Донбасу», воїнам АТО та ООС, дитячим будинкам зібравши продукти, одяг, предмети гігієни, канцтовари, ліки тощо.

Іноземні студенти також є активними учасниками спортивних змагань.

Пункт 10. На території студентського містечка цілодобово працює спеціалізований підрозділ охорони, ведеться відеоспостереження, діє пропускний режим у гуртожитках та навчальних корпусах. Територія містечка має огорожу, після 23.00 доступ на територію університету контролюється охороною. Проводиться постійний контроль за проживанням іноземних студентів за межами студентського містечка.

Пункт 11. Керівництвом ВЗО укладено договори з охоронними структурами та налагоджено цілодобову охорону території містечка.

Пункт 12. Розвиток інтернаціонального студентського середовища у ЗДМУ здійснюється шляхом залучення іноземців до роботи в органах студентського самоврядування. Створена інтернаціональна студентська рада з-поміж лідерів земляцтв, старост курсів та старост гуртожитків, які допомагають першокурсникам у процесі адаптації до умов проживання та

навчання в університеті, контролюють відвідування студентами занять, виконання домашніх завдань, здійснюють допомогу в оформленні документів для одержання посвідок на тимчасове проживання в Україні.

Пункт 13. Адміністрація гуртожитків тісно співпрацює зі співробітниками деканату щодо дотримання внутрішнього розпорядку університету. Згідно з вимогами посадової інструкції, кожний співробітник гуртожитку несе персональну відповідальність за своєчасне повідомлення ректорату університету про порушення правил проживання студентами в гуртожитку. Кожен студент, поселений до гуртожитку, має перепуску, в якій вказані: прізвище, кімната проживання, термін її дії. Перепустка реєструється у відділі охорони та деканаті. Для покращення контролю за проживанням та виявленням порушників у кожному гуртожитку свій колір перепусток, який змінюється кожного навчального року.

Пункт 14. В університеті діє інститут кураторів для іноземних студентів з-поміж викладачів, які мають досвід роботи з іноземними громадянами та володіють методами налагодження міжособистісних відносин. Радою з гуманітарної освіти та виховної роботи підготовлені: «Презентативний проспект країн, студенти з яких навчаються в ЗДМУ», «Методичні поради з проведення організаційно-виховної роботи з іноземними студентами». В них чітко визначені обов'язки всіх структурних підрозділів, що працюють з іноземцями.

Згідно до наказу ректора за земляцтвами закріплені кафедри.

- Кафедра медичної фізики, біофізики та вищої математики – Еквадор;
- Кафедра технології ліків – Марокко (фармація);
- Кафедра фармакогнозії, фармакології та ботаніки – Палестина, Ірак, Ізраїль, Йорданія;
- Кафедра фізколоїдної хімії – Туніс, Ліван, Сирія, Алжир;
- Кафедра органічної та біоорганічної хімії – Мадагаскар, Гана, Камерун, Ангола;
- Кафедра загальної гігієни та екології – Узбекистан, Киргизстан;
- Кафедра медичної біології, паразитології та генетики – Нігерія (I-III курси);
- Кафедра клінічної фармакології, фармації, фармакотерапії і косметології – Туркменістан, Таджикистан, Туреччина;
- Кафедра анатомії людини, оперативної хірургії та топографічної анатомії – Індія (I курс);
- Кафедра біологічної хімії – Індія (II курс);
- Кафедра гістології, цитології та ембріології – Індія (III курс);
- Кафедра мікробіології, вірусології та імунології – Індія (IV курс);
- Кафедра охорони здоров'я, соціальної медицини та лікарсько-трудової експертизи – Індія (V курс);

- Кафедра внутрішніх хвороб №3 – Індія (IV курс);
- Кафедра фармакології та медичної рецептури – Замбія, Намібія, Зімбабве, Колумбія, Уганда;
- Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини, фізичного виховання і здоров'я – Росія, Азербайджан, Великобританія, Німеччина, США, Іспанія;
- Кафедра нормальної фізіології – Нігерія (IV – VI курс);
- Кафедра іноземних мов – Марокко (лікувальна справа);
- Кафедра терапевтичної, ортопедичної та дитячої стоматології – Марокко (стоматологія).

На засіданнях вчених рад університету, факультетів та ради з гуманітарної освіти та виховної роботи заслуховуються питання щодо вдосконалення роботи кафедр, закріплених за земляцтвами за участю президентів земляцтв, пропозиції яких враховуються у подальшій роботі з іноземними студентами.

Пункт 15. Для підтримки в колективі університету високого рівня історичної, політичної, соціокультурної та релігійної свідомості й толерантності керівництво ВЗО виступає з ініціативою створення «Міжнародної міської ради», до складу якої передбачається входження керівників ВЗО міста та відповідальних за виховну роботу з іноземними студентами. Головна мета – обмін досвідом роботи у визначених напрямках, попередження та профілактики міжособистісних конфліктів як між представниками іноземних земляцтв, так і з вітчизняними громадянами.

Пункт 16. При поселенні іноземних студентів до гуртожитків враховується їх національність, релігійні уподобання, курс та спеціальність навчання. У всіх них діють читальні зали, комп'ютерні класи, у кімнатах є доступи до мережі Інтернет, працює їдальня національної індійської кухні. Крім того, у кожному з буфетів гуртожитків для іноземних студентів пропонується їжа, яка відповідає національним та релігійним смакам.

У гуртожитках №1, 2, 4, де мешкають іноземні студенти, проведено ремонтні роботи, встановлено нові ліфти, придбано нову побутову техніку (холодильники, пральні машини, мікрохвильові печі та інше). У головному корпусі університету відкрито індійський культурний центр, обладнаний сучасною технікою та конференц-залом; в гуртожитку №4 відкрито культурний центр марокканського земляцтва. В них широко представлені традиції та культура Індії та Марокко.

Пункт 17. В університеті відзначаються основні державні та релігійні свята країн, студенти яких навчаються. На великі релігійні свята іноземним студентам відповідної релігійної спрямованості наказом ректора виділяється вільний від занять день для проведення свята. Під час цих свят викладачі кафедри, деканати вітають їх, беруть участь у вечорах та інших заходах. Для

задоволення релігійних потреб іноземців на факультетах створено усі можливі умови для проведення молитов. Іноземці разом з викладачами готують святкові доповіді, художні номери до концертів тощо.

Весь комплекс виховних заходів дозволяє попередити конфлікти на національному та релігійному ґрунті. Зазвичай на більшість заходів запрошуються українські студенти, що сприяє укріпленню дружби між ними.

На час проведення національних свят та урочистостей з їх приводу здійснюється посилена охорона території.

Пункт 18. Робота здійснюється ректором, деканатами, кафедрами, що закріплені за земляцтвами, викладачами, які працюють з групами іноземних громадян, лідерами іноземних земляцтв, органами студентського самоврядування. Крім того, згідно графіку здійснюється відвідування заходів та чергування представників ректорату, деканатів, кафедр, які займаються їх курацією.

Згідно наказу ректора для проведення виховної роботи з іноземними студентами в гуртожитках за кімнатами закріплені відповідні кафедри.

Пункт 19. Робота в цьому напрямку проводиться відповідно до «Концепції гуманітарної освіти та виховної роботи в Запорізькому державному медичному університеті»; змістом розробок «Методичні поради з проведення організаційно-виховної роботи з іноземними студентами» та «Презентативного проспекту країн, студенти з яких навчаються в ЗДМУ» та інших документів, які визначають навчально-освітній та виховний процес.

Висновок: Можна стверджувати, що всі вимоги «Плану заходів МОЗ України щодо удосконалення виховної роботи серед студентів вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладів IV рівня акредитації та закладів післядипломної освіти МОЗ України, забезпечення безпеки перебування і навчання іноземних громадян» у Запорізькому державному медичному університеті виконуються. Про це свідчать відгуки членів делегацій та батьків іноземних студентів, що відвідали наш ВЗО. Ось враження батька індійського студента полковника, Камала Кішоре: «Я залишився дуже задоволений побаченням. Передусім вражає матеріальна база, яка дозволяє на високотехнологічному обладнанні професійно навчати студентів. Мій син Сурав Упалхей навчається за спеціальністю «Медицина» і я цілком упевнений, що, здобувши освіту в такому чудовому навчальному закладі, він стане гарним лікарем. Бажаю університету подальшого розвитку, божого благословення усім, хто працює з нашими дітьми!»

5. ЗАВДАННЯ, ЯКІ ВИРІШУЮТЬСЯ СТРУКТУРНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ МЕДУНІВЕРСИТЕТУ, ЩО ПРАЦЮЮТЬ З ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ

Система заходів з міжнародного виховання студентів Запорізького державного медичного університету ґрунтується на основних положеннях «Концепції національної системи виховання». Безпосередньо цю роботу проводять: ректорат, деканати, міжнародний відділ, рада гуманітарної та виховної роботи, кафедри-куратори земляцтв, куратори академічних груп. Саме вони своєю активною роботою розвивають світоглядну культуру студентської молоді, формують її ціннісні орієнтації, створюють умови для вільного світоглядного вибору, утверджують повагу до звичаїв, традицій, культури українського народу та народів світу, формують інтернаціональні почуття, правову культуру, повагу до Конституції, законодавства України, державної символіки, моральну та естетичну культуру, утверджують у свідомості молодих людей принципи загальнолюдської моралі.

Мета методичних порад – надати допомогу всім структурним підрозділам, які займаються виховною роботою з іноземними студентами.

Підрозділи університету виконують такі функції:

Міжнародний відділ

- участь у різних міжнародних програмах та проектах;
- розвиток й підтримка міжнародної співпраці між ЗДМУ, іншими місцевими та іноземними організаціями, установами;
- розробка та підписання договорів співпраці з закладами вищої освіти й організаціями;
- залучення іноземних викладачів до процесу викладання в ЗДМУ;
- організація та координація процесу обміну студентами й академічним персоналом з іноземними установами;
- участь у роботі міжнародних форумів, виставок, наукових співтовариств та асоціацій в Україні, за кордоном;
- зустріч й супровід іноземних делегацій і представників іноземних організацій;
- підтвердження документів про навчання за запитом;
- проведення роботи з розробки та укладення договору про вступ до міжнародних студентських організацій;
- підготовка та створення спільних університетських представництв.

Деканат першого міжнародного факультету

- здійснення набору іноземних студентів для навчання в ЗДМУ;
- розширення географії контингенту іноземців, які будуть приїжджати на довузівський етап навчання шляхом пошуку нових координаторів набору, які працюють з різними країнами;
- сприяння в наданні освітніх та інформаційних послуг іноземним студентам;

- надання допомоги в адаптації іноземних громадян до системи навчання в університеті;
- забезпечення всіх умов для отримання студентами знань з української мови, математики, фізики, хімії та біології, що відповідають міжнародним вимогам та стандартам;
- проведення виховної роботи серед іноземних студентів;
- допомога в психологічній адаптації іноземних студентів до життя в нових соціокультурних і кліматичних умовах, до навчання в іншомовному середовищі;
- організація культурного дозвілля іноземних студентів, залучення їх до участі у культурно-освітній діяльності;
- оформлення запрошень на навчання;
- поселення до гуртожитку, реєстрація та продовження терміну перебування в Україні.

Деканат другого міжнародного факультету

- створення комфортних соціально-психологічних умов та соціокультурного середовища для іноземних громадян, що сприяє формуванню загальнокультурних і професійних цінностей студентів;
- надання іноземним студентам допомоги в самовихованні, самореалізації, освоєнні широкого соціального та професійного досвіду;
- виховання в іноземних студентів високих духовно-моральних якостей та норм поведінки;
- формування корпоративної культури ЗВО, що визначає систему ціннісних орієнтацій студентів;
- зміцнення та розвиток кращих традицій ЗВО;
- формування активної громадянської позиції іноземних студентів;
- вдосконалення всієї системи роботи з адаптації іноземних студентів-першокурсників до університетського життя;
- створення умов для безперервного розвитку творчих здібностей студентів та організації їх позитивного дозвілля, залучення до основ української культури, художньої самодіяльності, залучення в творчі колективи університету;
- розвиток студентських клубів та об'єднань, спрямованих на професійний, особистий розвиток учнів;
- формування у іноземних студентів ЗВО мотивації та навичок здорового способу життя, залучення студентів у спортивні гуртки та секції;
- проведення комплексу профілактичних заходів щодо попередження: наркоманії, тютюнопаління, вживання алкоголю, будь-яких проявів націоналізму й екстремізму в студентському середовищі;
- розвиток і вдосконалення діяльності органів студентського самоврядування університету серед іноземних студентів, волонтерського, екологічного руху;

- залучення до організації позанавчальної, соціально-значимої діяльності широкого кола іноземних студентів ЗВО, навчання студентського активу основам управлінської діяльності, формування лідерських якостей;
- створення в закладі вищої освіти умов для розвитку студентських ініціатив і реалізації різних студентських проектів;
- постійний пошук ефективних форм виховної та культурно-дозвільної діяльності, вдосконалення роботи кураторів студентських академічних груп;
- забезпечення соціального захисту та психологічної підтримки іноземних студентів ЗВО;
- вдосконалення виховної та соціальної діяльності в гуртожитках іноземних студентів університету, роботи кураторів студентських кімнат.

Кафедра мовної підготовки

- знайомство іноземних студентів з українськими традиціями та виховання поваги до них;
- проведення заходів у навчально-виховних процесах на підняття престижу української мови в студентів-іноземних громадян;
- формування здорового способу життя, культу соціально активної, фізично здорової та духовно багатой особистості;
- створення необхідних умов для ефективного розвитку іноземних студентів, виявлення лідерів та організаторів;
- забезпечення високого рівня оволодіння українською мовою й вихованості студентів-іноземців, сприяння розвитку індивідуальних здібностей, таланту та самореалізації;
- дотримання й розвиток традицій Запорізького державного медичного університету.

Центр підготовки іноземних громадян

- допомога в психологічній адаптації іноземних громадян до життя в нових соціокультурних і кліматичних умовах, до навчання в іншомовному середовищі;
- формування й підтримка у іноземців толерантного ставлення до представників інших національно-етнічних спільнот; вдосконалення культури міжнаціонального спілкування;
- ознайомлення іноземних студентів з особливостями візового режиму та правилами перебування на території України, з правами й обов'язками іноземних громадян;
- ознайомлення іноземних студентів з історією, побутом, культурою та традиціями українського народу; виховання поваги до України як країни їхнього перебування.
- знайомство іноземних студентів з новою системою освіти, популяризація правил і норм освітньої діяльності ЗДМУ; залучення їх до громадського життя університету;
- роз'яснення вимог з техніки безпеки, правил проживання та поведінки в гуртожитку, інших громадських місцях;

- профілактика правопорушень; пропаганда здорового способу життя, запобігання вживання студентами алкоголю, наркотиків, тютюнопаління;
- створення оптимальних умов для саморозвитку особистості студентів;
- формування у іноземних студентів сумлінного ставлення до навчання, сприяння їх подальшій професійній орієнтації; підвищення мотивації до навчання;
- організація культурного дозвілля іноземних студентів, залучення їх до участі в позанавчальній культурно-освітній і спортивно-оздоровчій діяльності.

Кафедра-куратор земляцтва

- робота за складеним планом, що затверджується радою гуманітарної освіти та виховної роботи університету;
- проведення роботи з земляцтвом в цілому, приділення особливої уваги індивідуальній роботі, співпраця з лідерами земляцтва;
- участь у зборах земляцтва;
- контроль стану успішності та відвідування занять студентами земляцтва, координація своєї роботи з деканатом міжнародного факультету й кураторами академічних груп;
- постійна увага до питань умов проживання в інтернаціональних гуртожитках і надання необхідної допомоги у вирішенні побутових проблем у тісній співпраці з кураторами кімнат, комендантами гуртожитків;
- ознайомлення студентів земляцтва з правовими нормами проживання в Україні, із залученням для роз'яснення основних вимог органів правопорядку та ВГРФО;
- проведення виховної роботи країнознавчого, культурологічного й морально-етичного характеру, із врахуванням інтересів і побажань іноземних студентів;
- сприяння залученню членів земляцтва до роботи клубів художньої самодіяльності та спортивного клубу;
- надання допомоги в організації спільних виховних заходів кафедр і земляцтва, у проведенні олімпіад з предметів, конкурсів, роботі наукових гуртків;
- організація зустрічей із цікавими людьми міста, відвідування закладів культури (театрів, концертних залів, виставок, музеїв, цирку тощо);
- звіт про проведену роботу перед радою гуманітарної освіти та виховної роботи університету.

Куратор академічної групи

- робота за складеним планом роботи, який узгоджується з деканатом міжнародного факультету, радою гуманітарної освіти та виховної роботи медичного університету;
- проведення разом зі старостою групи індивідуальної роботи із студентами;

- здійснення постійного контролю за успішністю й відвідуванням занять студентами групи, координація своєї роботи з деканатом та кафедрами;
- проведення один раз на два місяці зборів групи, на яких мають обговорюватися питання стану навчальної та виховної роботи в групі;
- надання практичної допомоги у вирішенні індивідуальних проблем студентів у процесі їх навчання, взаємовідносин між студентами та викладачами, між самими студентами;
- проведення виховної роботи, направленої на формування толерантності в міжнаціональних стосунках у соціумі та створення доброзичливого мікроклімату в групі;
- організація та проведення виховної роботи в групі за всіма напрямками.

Куратор кімнат в гуртожитку

- регулярне відвідування кімнати гуртожитку;
- контроль санітарно-гігієнічного стану кімнат, дотримання правил протипожежної безпеки;
- разом з комендантом гуртожитку надання допомоги у вирішенні побутових проблем;
- сприяння формуванню доброзичливого морального мікроклімату в кімнатах та колективах іноземних студентів.

Кабінет консультативної підтримки, інтернаціонального виховання та психологічної адаптації іноземних студентів

- проведення виховних і психологічних бесіди щодо адаптації студентів до побуту та навчання в ЗДМУ;
- консультація та підтримка студентів у будь-яких випадках та у разі потреби зв'язок з батьками студентів;
- надання студентам місця в гуртожитку, із попереднім обговоренням із деканом І міжнародного факультету, та слідкування за забезпеченням студентів усім необхідним, що повинно бути в кімнаті;
- забезпечення студентів підручниками та усіма засобами для навчання в університеті, виконання ними всіх видів завдань з дисциплін, передбачених навчальними планами та програмами;
- у разі захворювання студента своєчасне інформування куратора групи, декана та деканат про причини пропуску занять і надання документального підтвердження поважних причин їх пропуску;
- слідкування за станом здоров'я студента, та при необхідності надання допомоги в лікуванні;
- інформування та контроль того, щоб студент вчасно отримав «Посвідку на тимчасове проживання», завдяки якій він може перебувати на території України та навчатися в університеті до його закінчення.

6. ПАМ'ЯТНІ ДАТИ З ІСТОРІЇ ТА ОСНОВНІ РЕЛІГІЇ КРАЇН, СТУДЕНТИ ЯКИХ НАВЧАЮТЬСЯ В ЗДМУ

Пам'ятні дати з історії країн, студенти яких навчаються в ЗДМУ

№	Країна	Пам'ятні дати
1	Азербайджан	30.08.1991р. (від СРСР)
2	Алжир	05.07.1962р. (від Франції)
3	Ангола	11.11.1975р. (від Португалії)
4	Болгарія	22.09.1908р. (від Османської імперії)
5	Великобританія	У Великобританії немає офіційного свята Дня незалежності, і взагалі свят, присвячених державності як такої. У світовому масштабі це унікальний випадок.
6	Гана	06.03.1957р. (від Великобританії)
7	Греція	25.03.1821р. (від Османської імперії)
8	Еквадор	24.05.1822р.
9	Замбія	24.10.1964р. (від Великобританії)
10	Зімбабве	18.04.1980р. (від Великобританії)
11	Ізраїль	14.05.1948р.
12	Індія	15.08.1947р. (від Великобританії)
13	Ірак	03.10.1932р. (від Великобританії)
14	Йорданія	25.05.1946р. (від Великобританії)
15	Камерун	01.01.1960р. (від Франції)
16	Канада	01.07.1867р. (Акт про Британську Північну Америку) 11.12.1931р. (Вестмінстерський статут) 17.04.1982 (Акт про Канаду)
17	Киргизстан	31.08.1991р. (від СРСР)
18	Колумбія	20.07.1810р. (від Іспанії)
19	Кот-д'Івуар	07.08.1960р. (від Франції)
20	Лесото	22.11.1943р. (від Франції)
21	Ліван	Проголошена 26.11.1941р. Визнана 22.11.1943р. (від Франції)
22	Мадагаскар	26.06.1960р. (від Франції)
23	Мальдіви	26.07.1965р. (від Великобританії)
24	Марокко	02.03.1956р. (від Франції)
25	Намібія	21.03.1990р. (від ПАР)
26	Нігерія	01.10.1960р. (від Великобританії)
27	Німеччина	03.10.1990р. (день єднання)
28	Пакистан	14.08.1947р. (від Великобританії)
29	Палестина	15.11.1988р.
30	Росія	12.06.1990р. (день Росії)
31	Сирія	17.04.1946р. як Сирійська республіка (від Франції)
32	США	04.07. 1776р. (від Великобританії)
33	Таджикистан	09.09.1991р. (від СРСР)
34	Туніс	20.03.1956р. (від Франції)
35	Туреччина	29.10.1923р.
36	Туркменістан	27.10.1991р. (від СРСР)
37	Уганда	09.10.1962р.
38	Узбекистан	31.08.1991р. (від СРСР)

Основні релігії країн, студенти яких навчаються в ЗДМУ

№	Країна	Основні релігії
1	Азербайджан	Іслам.
2	Алжир	Іслам.
3	Ангола	Християнство, католицизм
4	Болгарія	Християнство.
5	Великобританія	Християнство.
6	Гана	Християнство.
7	Греція	Християнство.
8	Еквадор	Католицизм.
9	Замбія	Християнство.
10	Зімбабве	Християнство.
11	Ізраїль	Індуїзм.
12	Індія	Індуїзм, іслам.
13	Ірак	Іслам.
14	Йорданія	Іслам.
15	Камерун	Християнство.
16	Канада	Християнство.
17	Киргизстан	Іслам.
18	Колумбія	Католицизм.
19	Кот-д'Івуар	Іслам, християнство.
20	Лесото	Християнство.
21	Ліван	Християнство, іслам.
22	Мадагаскар	Християнство.
23	Мальдіви	Іслам.
24	Марокко	Іслам.
25	Намібія	Християнство.
26	Нігерія	Християнство, іслам.
27	Німеччина	Християнство.
28	Пакистан	Іслам.
29	Палестина	Іслам.
30	Росія	Християнство.
31	Сирія	Іслам.
32	США	Християнство.
33	Таджикистан	Іслам.
34	Туніс	Іслам.
35	Туреччина	Іслам.
36	Туркменістан	Іслам.
37	Уганда	Християнство.
38	Узбекистан	Іслам.

Ісламські релігійні свята

Щороку мусульмани святкують два свята, що означає виконання ними двох стовпів Ісламу – посту в Рамадан і хаджу (прощі до Мекки). Є й кілька особливих дат, пов'язаних із цими стовпами Ісламу.

Ці всі дати визначають за ісламським місячним календарем, у його основі – фази Місяця.

Рамадан

Щороку безліч людей вітає настання місяця посту. У Рамадан, що припадає на дев'ятий місяць ісламського календаря, мусульмани дотримуються посту протягом світлового дня: від світанку до заходу сонця утримуються від: їжі, пиття, куріння та подружніх інтимних відносин (позашлюбні відносини заборонені взагалі). Утім люди, що мають хронічні хвороби й діти звільнені від посту. Подорожні, а також жінки в «критичні» дні та в період грудного годування звільнені від посту, однак мусять надолужити пропущені дні посту в інший час.

Людина може затьмарити свій піст, зробивши щось, заборонене релігією, (наклеп, пліткування, обман, кривда). Піст — надзвичайно важливий аспект віри мусульманина. Більше — це один із п'ятьох стовпів Ісламу. Піст – засіб фізичного та духовного очищення, через яке мусульмани можуть поліпшити свою здатність до співчуття й поглибити свою віру в Бога. Сам акт посту відтворює умови життя найбільш бідних людей, але навіть такі люди не звільняються від посту.

Ідаль-Фітр (Рамадан-байрам) – свято завершення Рамадану, місяця посту. Ідаль-Фітр починається з появою молодика, що означає початок наступного місяця – шавваля. Зранку 1 дня шавваля відправляють спільну святкову молитву, після цього снідають; святкові частування тривають цілий день. Цього дня чимало мусульман воліють сплатити щорічну соціальну пожертву – закят.

Ідаль-Адха (Курбан-байрам) – Свято приношення жертви – відзначають на десятий день місяця зуль-хіджа (цього місяця відбувається хадж). Свято триває три-чотири дні й передбачає ритуальне заколення жертвовної худоби – вівці чи кози, корови, верблюда – на згадку про випробування пророка Ібрагіма (Авраама, мир йому). М'ясо ділять на три частини, рівних за вагою та якістю: одну лишають для своєї родини, другу ділять між друзями, третю дають бідним. Мусульмани стараються виявляти особливу увагу до інших людей у цей період.

Хадж

Щороку у 12 місяці ісламського календаря мільйони мусульман здійснюють прощу до Кааби, Дому Божого в Мецці (Саудівська Аравія). Цю прощу називають хадж – хоч би раз у житті її повинен здійснити кожен дорослий мусульманин, що має фізичну та фінансову можливість, не лишає родину без засобів на прожиття на час своєї відсутності.

Обряди хаджу (за вченням Ісламу, їх здійснював ще пророк Ібрагім (Авраам), що відбудував Каабу – перший храм на Землі, зведений колись пророком Адамом) тривають 5–6 днів (від 8 до 12, інколи 13 дня місяця зуль-хіджа). Хадж – один зі стовпів Ісламу, разом зі свідоцтвом (шахада), молитвою, закатом (милостинею) та постом.

Прочани можуть вирушити до Мекки й в іншу пору року, щоб здійснити умру, – така проща називається «малою». Однак той, хто зробив умру, все одно має бодай раз у житті здійснити хадж, адже умра його не замінить.

Релігійне свято «Дівалі»

Свято Дівалі (або Діпавалі), що на санскриті означає «Вогняне гроно», традиційно проводиться у жовтні-листопаді та відзначається протягом п'яти днів.

Релігійне свято «Дассара»

Свято перемоги добра над злом. Традиційно проводиться у жовтні, святкування триває сім днів.

Релігійне свято «Холі»

Холі – одне з найдревніших релігійних свят в індуїзмі, яке символізує прихід весни, перемогу добра над злом та початок Нового року за індійським календарем. Святкування відзначають у лютому або березні, оскільки припадає на останній повний місяць зими – "Пхалгун пурніма". Народні гуляння у різних регіонах тривають від 3 до 5 днів.

Релігійне свято «Навруз»

Новий рік у багатьох тюркських народів припадає на день весняного рівнодення – 20 або 21, 22 березня та називається Навруз. Святкують студенти: Киргизстану, Таджикистану, Вірменії, Туреччини, Сирії, Азербайджану, Туркменістану, Узбекистану, Іраку.

Релігійне свято «Мавлідан-Набі»

День народження пророка Мухаммеда припадає на 12-й день третього місяця місячного календаря Рабі уль-Авваль. Традиційно в цей день віруючі проводять урочисті заходи, на яких згадується життя та діяльність пророка, здійснюють молитви, а також виконують релігійні пісні.

Християнські релігійні свята

Свята поділяються на рухливі та не рухливі. Перші пов'язані з настанням Великодня та Трійці, а другі мають фіксовану дату.

Місяць	Релігійні свята
7 січня	Різдво Христове
квітня	Великдень
червень	Трійця

Католицькі релігійні свята

Свята поділяються на рухливі та не рухливі. Перші пов'язані з настанням католицької Пасхи, а другі мають фіксовану дату.

Місяць	Релігійні свята
квітня	Католицька Пасха
30 травня	Вознесіння Господнє
20 червня	Пресвяте Тіло і Кров Христа
28 червня	Пресвяте Серце Ісуса
25 грудня	Різдво Христове

7. ПАМ'ЯТКА КУРАТОРУ ЗЕМЛЯЦТВА

1. Дані про Президента земляцтва

Прізвище та ім'я	
Адреса та контактні телефони	
Захоплення	
Знання мов	

2. План роботи з земляцтвом

«Затверджую»

Зав. кафедри, відповідальної за земляцтво _____

« ____ » _____ 20__ р.

1-й семестр

№ п/п	Заходи	Термін виконання та відповідальні	Відмітка про виконання

2-й семестр

№ п/п	Заходи	Термін виконання та відповідальні	Відмітка про виконання

3. Відвідування гуртожитків

№ п/п	№ гуртожитку та кімнат	Зауваження	Реалізація зауважень

№ п/п	№ гуртожитку та кімнат	Зауваження	Реалізація зауважень

№ п/п	№ гуртожитку та кімнат	Зауваження	Реалізація зауважень

3. Заохочення та стягнення

№ п/п	Прізвище та ім'я	Види заохочення чи стягнення

№ п/п	Прізвище та ім'я	Види заохочення чи стягнення

2. План роботи куратора

«Затверджую»

Зав.каф. _____

« ____ » _____ 20__ р.

1 семестр

№ п/п	Заходи	Термін	Відмітки про виконання

2 семестр

№ п/п	Заходи	Термін	Відмітки про виконання

3. Збори академічної групи

№ п/п	Дата	Порядок денний	Куратору взяти під контроль, вирішити питання

№ п/п	Дата	Порядок денний	Куратору взяти під контроль, вирішити питання

№ п/п	Дата	Порядок денний	Куратору взяти під контроль, вирішити питання

4. Заохочення та стягнення

№ п/п	Прізвище та ім'я	Види заохочення чи стягнення

№ п/п	Прізвище та ім'я	Види заохочення чи стягнення

5. Відвідування гуртожитків

№ гуртожитку	№ кімнат	Зауваження	Виконання зауваження

№ гуртожитку	№ кімнат	Зауваження	Виконання зауваження

9. СПИСОК ТЕЛЕФОНІВ ЧЛЕНІВ РАДИ З ГУМАНІТАРНОЇ ОСВІТИ ТА ВИХОВНОЇ РОБОТИ

1. **Бідзіля П.О.** – голова ради з гуманітарної освіти та виховної роботи, кандидат історичних наук, доцент - тел. 233-30-54
2. **Дідик С.С.** – секретар ради з гуманітарної освіти та виховної роботи, кандидат історичних наук, старший викладач - тел. 233-30-54

Члени ради:

3. **Авраменко А.І.** – кандидат фармацевтичних наук, доцент кафедри фізикоїдної хімії, тел. 233-61-97
4. **Алексєєв О.Г.** – кандидат фармацевтичних наук, доцент кафедри УЕФ, медичного та фармацевтичного правознавства, тел. 236-22-48
5. **Бірюк І.А.** - кандидат фармацевтичних наук, доцент кафедри технології ліків; тел. 224-69-23
6. **Богуславська Л.Ф.** – ст. викладач кафедри мовної підготовки; тел. 233-20-02
7. **Ганошенко Ю.А.** – кандидат філологічних наук, доцент кафедри культурології та українознавства; тел. 233-78-78
8. **Гейченко К.І.** – кандидат філологічних наук, доцент, зав. кафедри мовної підготовки; тел. 233-20-02
9. **Єфіменко С.О.** – керівник підрозділу з організації виховної роботи студентів;
10. **Жадько В.А.** – доктор філософських наук, професор кафедри суспільних дисциплін; тел. 233-30-54
11. **Кальченко В.В.** – голова профбюро фармацевтичного факультету, студент 3 курсу І фарм. ф-ту; тел. 233-50-95
12. **Кірсанова О.В.** – кандидат медичних наук, доцент кафедри загальної гігієни та екології, тел. 233-70-97
13. **Куліш С.М.** – кандидат фармацевтичних наук, доцент кафедри природничих дисциплін для іноземних студентів та токсикологічної хімії;
14. **Шаповалова І.В.** – кандидат педагогічних наук, доцент фізичної реабілітації, спортивної медицини, фіз. виховання і здоров'я, тел. 233-93-12
15. **Матвейшина Т.М.** – кандидат медичних наук, доцент кафедри анатомії людини, оперативної хірургії та топографічної анатомії; тел. 234-24-61
16. **Пономаренко О.В.** – заступник директора університетської наукової бібліотеки, тел. 233-60-08
17. **Сепетий Д.П.** – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін; тел. 233-30-54
18. **Смагін В.В.** – голова профбюро медичного факультету, студент 5 курсу І медичного факультету, тел. 233-50-95
19. **Сухомлінова І.Є.** – кандидат медичних наук, доцент кафедри нормальної фізіології; тел. 239-89-51
20. **Тігієвська Т.В.** – кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри іноземних мов; тел. 233-33-45
21. **Турчиненко В.В.** – голова студради ЗДМУ, І медичний ф-т, 5 курс, 16 група.
22. **Янушевська І.Б.** – викладач ЦППГ, тел. 233-20-02.